

Odgovornost nakladnika za nematerijalnu štetu

Jačanjem utjecaja medija mora doći i do većeg stupnja odgovornosti. Pretpostavka za to je svakako pravilno tumačenje Zakona o medijima (Nar. novine, br. 59/04, 84/11, 81/13, u daljnjem tekstu: ZM) i ujednačena sudska praksa, naročito po pitanju odgovornosti za naknadu štete od strane medija, tj. nakladnika.

No čini se da nakladnici često pogrešnim tumačenjem zakona dolaze do pravno neosnovanih prigovora, pa tako u sudskoj praksi dolazi do miješanja dvaju različitih instituta, dvaju različitih tužbenih zahtjeva sadržanih u čl. 22. i 40. ZM-a.

Glavni uzrok ovom je formalističko tumačenje zakona koje ne vodi računa o općim pravnim načelima kao ni o samoj svrsi ZM-a.

Kada govorimo o naknadi nematerijalne štete od strane nakladnika, osim ZM-a treba uzeti u obzir i načela obveznog prava sadržana u Zakonu o obveznim odnosima (Nar. novine, br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, u daljnjem tekstu: ZOO) kao i mišljenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznesena u presudama.

Jerako objašnjenje tražimo isključivo unutar *lex specialis*, može doći do pogreške. Tako je nejasna formulacija čl. 22. dovela do formalističkog tumačenja na način da se riječ „zatražila“ tumači kroz čl. 40. ZM-a iako zakonodavac nigdje u zakonskom tekstu nije naznačio isključivu povezanost. Do problema dakako dolazi zbog zanemarivanja *lex generali* za naknadu štete ZOO-a.

Usudila bih se reći da je zakonodavac dobro uredio institut naknade nematerijalne štete kada je propisao dodatnu procesnu pretpostavku za podnošenje tužbe za naknadu nematerijalne štete u vidu traženja ispravka odnosno isprike od strane nakladnika. Takav je pristup u skladu s općim načelima odštetnog prava koja poznaje

institut doprinosa oštećenika vlastitoj šteti činjenjem i nečinjenjem. U ovom slučaju radilo bi se o nečinjenju, jer ako ne zatraži od nakladnika ispravak odnosno ispriku, neće doći do promjene javnog mišljenja te neće biti otklonjena počinjena povreda prava na čast i ugled oštećenika. Oblik tog zahtijevanja nije točno propisan čl. 22., pa ako oštećenik podnese imperfektan zahtjev, može izgubiti pravo na objavu ispravka, ali ne i pravo na podnošenje tužbe na naknadu štete.

Tu su i drugi prigovori nakladnika kao tuženika u sporovima za naknadu štete, na primjer: da zahtjev nije upućen nakladniku, nego glavnom uredniku; da zahtjev za ispravak nije podnesen u roku od 30 dana; da u prilogu nije bila jasna i valjana punomoć; a u slučaju kada ne želi objaviti ispravak, da ga nije osobno primio glavni urednik. Ovakvi prigovori su nusproizvod formalističkog tumačenja zakona, zanemarivanja općih načela kao i već spomenutih načela odštetnog prava. Ako sudovi ovo ne prepoznaju, može doći do povrede Ustavom zajamčenog prava na pravično suđenje.

Pročitajte članak na:

<http://www.ingbiro.com/hpr/sadrzaj.aspx?Brojac=3826>

* Barbara Šušić, mag. iur., Inženjerski biro d.d., Zagreb.